

AFTONBLADET

Kultur / Konst / Anna Odell

Anna Odells persona landar perfekt i vår tid

Nya verket skildrar tabubrott och är en jakt på undflyende sanningar

Text Ulrika Stahre

Publicerad 2024-01-14

Anna Odell, "Rekonstruktion – Psyket" (2024) (stillbild från video). Konstprojektet har utvecklats när Odell under hösten 2023 varit artist-in-residence vid Centrum för medicinsk humaniora vid Uppsala universitet, och det kommer också visas senare i år på Uppsala Konstmuseum.

Foto: Cecilia Hillström Gallery

Det är nedtonat, gråvitt, vitt, mjölkigt. Sjukhuskorridorer och **Anna Odell** själv mot neutral bakgrund. Den tvåkanaliga filmen "Rekonstruktion – Psyket" är timmen lång och mixar fiktion med autofiktion med det dokumentära.

Ramberättelsen är jagets långa vistelse på en psykiavårdsavdelning, en vård som upphör då hon blir gravid med en vårdare. Då upphör även journalanteckningarna.

I inledningen får vi följa ett personalmöte där framför allt vårdaren diskuteras. Hur ska man göra? Anmälan ska skrivas. Polisanmälan också? Det är ju ett utnyttjande. Eller är det?

Liksom i filmen "Återträffen" bryter Odell fiktionen ganska abrupt och större delen av

”Rekonstruktion – Psyket” bygger på telefonsamtal med en rad anonymiserade vårdanställda, som vrider och vänder på händelser och tankar från det förflutna. Sakta byggs en berättelse av alla dialogerna, en berättelse som handlar om patientens känslor visavi vårdarnas, om självförtroendet som kan boostas eller knäckas, om tillit och självbestämmande. Det är välgjort och spännande inom de extremt fasta visuella ramar som bjuds. Ändå kommer jag efter ett tag att tänka på dokusåpans upprepningar. Visst lever vi i en ältande tid, där vi har blivit vana vid att allt måste sägas både en, två, tio gånger. Det är så vanligt inom kulturen att vi knappt reagerar längre.

Så småningom dyker i alla fall ”Rikard” upp, den vårdare som bröt mot den gräns som allmänt uppfattas som tabu: att ha en relation med en utsatt person.

”Rikard” framstår som en ganska flummig person, som såg tecken – i tarotkort, konsten, dödens ansikte och sanning – på att han måste höra samman med just den här patienten. För att hjälpa. Kanske egentligen inte av kärlek. Det är trots allt gripande när Odell i filmen säger att visst, det kanske är förbjudet – men det räddade mig.

Även denna gång leder det till störst uppmärksamhet när hon berättat att historien är sann och ur hennes liv.

Mysticismen som kommer in med ”Rikard” bryter av ganska rejält mot de diskussioner om vård och försvunna journalanteckningar som annars dominerar filmen. Det är en ton som förstärks av den serie fotografier som också visas och som bidrar till att utställningen får ett större djup. Fotona skildrar alla två gestalter, den ena en bandagerad docka, den andra med Odell själv som modell. Scenerna är även här avskalade – ett bord, en soffa, en stol – och temat tycks vara stöd och tröst. Någon enstaka påminner om det religiösa pietà-motivet. Det är relationen som är något, den som bryter den instängda sårbarheten.

Anna Odell har ända sedan det stora genombrottet med ”Okänd, kvinna 2009-349701” skapat rubriker och debatt kring sina verk och sin person. Framför allt är hon skicklig på att reta den samtids hunger efter det autentiska som är både lätt och svår att mätta, hon använder sin persona på ett sätt som landar perfekt. Även denna gång leder det till störst uppmärksamhet när hon berättat att historien är sann och ur hennes liv.

Det får verkligen vara lite hur det vill med den saken. För mig är sanning inte ett absolut begrepp, det intressanta i ”Rekonstruktion – Psyket” är bland annat jakten på den sanning som hela tiden flyr undan. Därför att någon inte minns exakt. Ska sanningen alltid vara exakt? Kan den finnas ändå, som en egen storhet trots att den är försvunnen?

FAKTA

KONST

» **Anna Odell: Rekonstruktion – Psyket**

Cecilia Hillström Gallery, Stockholm

Till och med 17 februari

Anna Odell: "Under de senaste veckorna tilltagande vanföreställningar och avskärmning" (2024) C-print, 60 x 80 cm. Foto: Cecilia Hillström Gallery